

Nr 133.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1920 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tjänsteställningen för vissa befattningshavare vid statens järnvägar och postverket m. m.

(4:e avd.)

I en till riksdagen den 13 februari 1920 avlåten, till statsutskottet för förberedande behandling hänvisad proposition, nr 148, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen besluta *dels* att under avdelningen A. av den vid avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk såsom bilaga fogade förteckning skall beträffande statens järnvägar från och med den 1 juli 1920 i 3:e lönegraden upptagas befattningen förste portvakt, *dels ock* att antalet av följande befattningar vid statens järnvägar skall från och med den 1 juli 1920 utgöra:

järnvägsfullmäktig	3
sekreterare	8
förste sekreterare	6

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

De av departementschefen nu förordade förslagen innebära beträffande statens järnvägar:

inrättande av en befattning, förste portvakt, hänförlig till 3:e lönegraden i 1919 års avlöningsreglemente,

utbyte av en sekreterartjänst inom järnvägsstyrelsen mot en förste sekreterarbefattning, varigenom antalet av sådana befattningar skulle bliva 8 respektive 6, samt

ökning av järnvägsfullmäktiges antal från 2 till 3 ävensom inrättande försöksvis av en social förvaltningsledamotsbefattning vid var och en av distriktsförvaltningarna.

Beträffande postverket har departementschefen tillkännagivit sin avsikt att, därest invändning från riksdagens sida häremot icke framställdes, föreslå uppflyttning till femte lönegraden av tre hos generalpoststyrelsen anställda kvinnliga postexpeditörer.

Utskottets
yttrande.

För statens järnvägars del har departementschefen, såsom ovan nämnts, bland annat föreslagit inrättande av en social fullmäktigbefattning inom själva styrelsen ävensom anställande försöksvis av sociala förvaltningsledamöter vid distrikten. Vid prövningen av det sålunda framställda förslaget, som avser inrättande av nya befattningar, delvis utan hittillsvarande motsvarighet, har utskottet icke kunnat undgå att uppmärksamma, att vid ärendets beredning varken järnvägsstyrelsen eller annan myndighet blivit hörd och att detsamma således icke kommit att undergå den förberedande behandling som i betraktande av frågans beskaffenhet syntes erforderlig. Redan av denna orsak har utskottet tvekat att för närvarande biträda det föreliggande förslaget.

Vad själva sakfrågan angår vill utskottet framhålla, att utskottet till fullo behjärtar det med förslaget avsedda syftet att jämväl förhållandena på det sociala området skola bliva tillbörligt beaktade inom styrelsen och distriktsförvaltningarna. Men såsom av propositionen framgår, gäller detta önskemål i främsta rummet sådana ärenden, som beröra personalen och dess intressen, och i detta hänseende har på senaste tiden redan vidtagits organisatoriska åtgärder, vilka just till stor del äro ämnade att tillgodose samma syfte som det nu föreliggande. I enlighet med beslut av nästföregående års riksdag har nämligen inrättats en för de fyra kommunikationsverken gemensam lönenämnd och bostadsnämnd, och vid sammansättningen av dessa nämnder har stor uppmärksamhet fästs vid att personalen och de sociala intressena skola bliva tillfyllest representerade.

Utskottet anser sig i nu förevarande hänseende vidare böra erinra om ett av nyssnämnda lönenämnd i annat sammanhang gjort uttalande (återgivet å sid. 4 och 5 av propositionen), däri nämnden, under hänvisning bland annat till den pågående utredningen om statsbaneekonomin,

framhållit vikten av att på nuvarande tidpunkt framgå med försiktighet, då fråga vore om organisatoriska detaljförändringar, vilka, även om de i och för sig kunde synas relativt obetydliga, likväl ägde samband med den bestående organisationsformen i dess helhet.

Då således på goda grunder torde kunna ifrågasättas nödvändigheten eller lämpligheten av att för närvarande, på sätt nu föreslagits, företaga en utökning av statens järnvägars administration, vilken visserligen i kostnadshänseende är jämförelsevis obetydlig, men som dock måste anses vara av en viss principiell innebörd och som synas böra bli föremål för en fullständigare utredning, har utskottet icke ansett sig böra tillstyrka propositionen i nu förevarande hänseende.

I övriga delar har däremot propositionen icke givit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med avslag å Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad detsamma avser ökning av antalet järnvägsfullmäktige från två till tre, besluta,

a) att under avdelningen A. av den vid avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk såsom bilaga fogade förteckning skall beträffande statens järnvägar från och med den 1 juli 1920 i 3:e lönegraden upptagas befattningen förste portvakt,

b) att antalet av följande befattningar vid statens järnvägar skall från och med den 1 juli 1920 utgöra:

sekreterare	8
förste sekreterare	6

Stockholm den 11 maj 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 132.

Reservation

av herrar *H. Bäckström, O. U. B. Olsson, J. Nilsson* i Malmö, *A. Anderson* i Råstock, *O. H. Waldén, C. R. Jansson* i Falun och *A. J. Andersson* i Gäfle, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»För statens järnvägars del har departementschefen, såsom ovan nämnts, bland annat föreslagit inrättande av en social fullmäktigebefattning inom själva styrelsen ävensom anställande försöksvis av sociala förvaltningsledamöter vid distrikten. Vid prövningen av det sålunda framställda förslaget, som avser inrättande av nya befattningar, delvis utan hittillsvarande motsvarighet, har utskottet uppmärksammat, att ärendet icke kommit att undergå den förberedande behandling, som i betraktande av frågans beskaffenhet i regel brukar förekomma. Av denna anledning har utskottet för det närvarande icke ansett sig kunna biträda ovanberörda förslag i dess helhet.

Utskottet, som dock till fullo behjärtar det med förslaget avsedda syftet, anser sig därför böra, med understrykande av de betydelsefulla uppgifter som helt visst komma att påvila den nya fullmäktigen i järnvägstyrelsen, böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i vad det rör antalet järnvägsfullmäktige.

I övriga delar har propositionen icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må besluta,

a) att under avdelningen A. av den vid avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk såsom bilaga fogade förteckning skall beträffande statens järnvägar från och med den 1 juli 1920 i 3:e lönegraden upptagas befattningen förste portvakt,

b) att antalet av följande befattningar vid statens järnvägar skall från och med den 1 juli 1920 utgöra:

järnvägsfullmäktig	3
sekreterare	8
förste sekreterare	6»